

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A társadalom hienái.

A humanizmus tulhajtása az, ha tagbaszakadt, testi hlba nélküli alakon a részvét csak azért könyörül, mert a kolduló dologtalanok édes-mázos szavakkal utaznak zsebeinkre és csak azért adjuk a krajcárokat, a hatosokat, hogy a csavargóknak alkalmat adjunk a korcsmai látogatásra. A félkezű, a lábatlan, a vakszemű kuldustól ne sajnáljuk a filléreket; mert ezt emberi érzésünk is parancsolólag követeli, de társadalmi hienákat alkalmi tolvajokat ne adjunk ennek az amugy is szerfelett igénybe vett társadalomnak. Az ilyen részvét fölösleges és helytelen is. Helytelen, mert minden nemzeti gyarapodás: a munkaképességtől függ. Inkább a munkaszeretetének általánossága lebegjen szemünk előtt, ne a dologtalanok szaporítása. A mostani szokásokban való megnyugvás, a dologtalanok segélyezése annyi, mint megtérni a kert virágos területén, a termést agyon tipró gyermeket.

Ezt a rideg próza, az észlelt valóság is bizonyítja. Tíz év előtt sem volt annyi dologtalan, mint ma, azért általán az az elv vezérli a dologtalanokat is, hogy mentől könnyebben keressék a kenyeret.

Az idők jele arra int, hogy az 1886. évi XXII. t. cikkel hozott szegényügyet ne csak papíron, hanem a valóságban is rendezzék.

Ideje volna, hogy hazánkban is állitassanak fel menedékházakat, munkaközvetítő intézeteket, szegényeknek kórházakat és a fiatal dologkerülőknek mentől több javító intézeteket, hol a munkára szoktatni az ifjuságot.

A kicsiny Belgium az európai államok között a csavargás kriminál politikai szabályozása szempontjából vezérállam. 1891-ben hozta meg revidiált törvényét, mely törvény rendelkezéseinek főbb pontja a következők:

„Az elfogott csavargók és koldusok a béke bíró elé állitandók.“

A csavargók és az ezekkel egy kategóriába sorozott kerítők minden esetben elfogandók a koldusok csak bizonyos minősített esetekben. A koldulás megengedett esetekben türt, részben felette tilos dolog.

„Az igazságügyi miniszterium központi lajstromokat vezet a csavargók és koldusokról.“

A törvény a kormány rendelkezése alá bocsájtott egyéneknek 3 főcsoportját külömbözteti meg,

1) „a hivatásos vagy veszélyes csavargókat és koldusokat, kikkel igen szigoruan bánik el.“

2) „a szerencsétlen csavargókat és koldusokat ápolás alá veszi.“

3) „a fiatal csavargókat és koldusokat a kiknek társadalmi kinevelését tekinti feladatának.“

E három főosztály részére háromféle, külön intézetet szervez a törvény.

1) „a koldus telepeket.“

2) „a menedékházakat.“

3) „a javító iskolákat.“

„A koldus telepek megfelelőnek a másutt ugynevezett dologházaknak. Ezek ugyanis szigoru représsiv jellegű intézetek. A beutalás legalább két, legfeljebb hét évre terjed. A beutalás tartamát a törvényszék állapítja meg, de az igazságügyi miniszter szabadlábra is helyezhet, ha a kiszabott idő teljes kitöltését feleslegesnek találja. Ez idő szerint Mierxplaban a férfiaknak, Brugesben a nők részére van felállitva ilyen koldus telep.“

A javító iskolába a 18 évvel fiatalabbak kerülnek, akik ezen iskolákban mesterséget tanulni kötelesek.

E dologban már Magyarországon is kellene valamit tenni, mert a munka kerüők száma valósággal légió.

A közigazgatási bizottság ülése.

Szabadka közigazgatási bizottsága ma délután tartotta meg Bezeredy István főispán elnöklete alatt e havi rendes ülést.

A polgármesteri jelentés egyhangu tudomásul vétele után Vojnich Máté referál az árvaszék mult havi ügymenetéről, az árvapénztár állapotáról és a kivételes nőszülési engedélyekért beérkezett kérvényekről, jelentéseit tudomásul vették

Egészség-ügy.

A mult hóban a kormozgalmotüdőhurutos bántalmakban, influenzában és különösen tüdővészben nyilvánult. A tüdővész elleni védekezésre vonatkozólag javasolja Kertész Sándor dr. főorvos, hogy az utcák rendszeren pormentesittessenek, s hogy, amint azt két év előtt Szabadka orvosai már javasolták, a tölgyfásban a tüdőbetegek részére szanatórium állitassék föl.

A népesedési mozgalom a következő: a mult hóban meghalt 153 férfi, 112 nő összesen 265 egyén, született 161 fiu, 128 leány, összesen 289 egyén. A születések száma tehát 24-gyel mulja felül a halálozások számát.

Eskületétel.

Ezután Szalay Mátyás főkapitány előterjesztésére Mamusich József és Alapfy Istvan kapitányok tettek bírói esküt, amennyiben az erdei kihágásokban elsőfokulag ítélkeznek.

Egyéb jelentések.

Krizse József utadó és illetékügyekben, majd Bölits József dr. kulturtanácsos kórházi ápolási költségekről terjeszti elő jelentéseit. Bemutatja a közkórháznak 1906. évi és a kórházi bizottság által tárgyalt költségvetését, mely szerint a napi ápolási díjak összege a jövő évben 25 fillérrel emelkedik, ami annak tudható be, hogy az élelmszekek aránytalanul drágultak és a kórházi személyzetet a betegek számának emelkedése miatt szaporítani kellett.

A kórházi bizottság azon határozatát, mely szerint a kórházi fehérnemű-szállítást a Kunetz-testvérek kapták meg, a közigazgatási bizottság helyben hagyta.

Nem folynak be az adók.

A pénzügyigazgató jelentése szerint az adók a tavalyi évhez képest nagyon rosszul folynak be. A különböző adónemekben több százezer koronával folyt be az idén kevesebb, mint a mult év hasonló időszaká-

ban A nemfizetésnek az oka természetesen az ex-lex.

Nagy hátralékot mutat föl az utadó is, amiért is megkerestetik a tanács, hogy az utadó befizetését szorgalmazza, mert ez az adónem nem lévén állami, az ex-lexben is behajtható végrehajtás révén.

Sebesics vasutállomás.

A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Szabadkáról Sebesicsig menettérti jegyek adathassanak ki.

Bíró Károly dr. polgármester előt rjesztést tesz a közigazgatási bizottságnak, kéressék meg a kereskedelemügyi miniszter, hogy a sebesicsi 229. számú őrház, amelynél a vonatok az utasok felvételekor megállnak, helyeztessék át az őrházról 500 méternyire a vonalat átszelő dűlőuthoz, mert ez az őrház gyalog csak a pályatesten 500 méternyi gyaloglás után, kocsival pedig egyáltalán nem közelíthető meg. Kéressék meg a miniszter az iránt is, hogy Sebesicsen a Zomborból Szabadkára délben érkező vonat is álljon meg feltételesén. A közigazgatási bizottság az előterjesztés értelmében határozott.

Tanítóválasztások.

Elhatározatott, hogy a leány polgári iskolában üresedésben lévő rajz és énektanítói állásra, valamint az előléptetés folytán megüresedett két tanyai tanítói állásra a választásokat tartsa meg az iskolaszék. Mindkét választáshoz elnökül Békeffy Gyula dr. bizottsági tagot küldik ki.

József főherceg halála.

A gyász, melyet városunk polgársága a magyar nemzetet ért csapás fölött érez, egyre jobban nyilatkozik meg. Ma már megszámlálhatlan a gyász jelűl kitűzött fekete lobogók száma. Az összes nyilvános intézetek után száz meg száz magános tüzte ki a gyászelvényét.

Szabadka sz. kir. város gyászistentiszteletet tartat, amelyre Bíró Károly dr. polgármester a következő sorokban hívja meg a törvényhatósági bizottság tagjait:

„Felejthetetlen nagy halottunk József főherceg őfensége lekiüdvéért f. évi június hó 17-dikén d. e. fél 10 órakor a szent Teréz templomban gyászmise fog tartatni, melyre t. biz. tag urat ezennel meghívom.

Dr. Bíró Károly
polgármester.

Gyülekezési hely: a városházi tanácsterem.

Feltűnő olcsóságok!

Rumburgi, Creás, Izlandi és különféle Pamutvász, Canavász, Damaska szövet, Grenadin Lüster szóval minden raktáron levő cikket

Egy kész női ruharaktár beláíség dr. Szilassi házban azon al kiadó

Palicsón a Leovics-féle 3 szobás villa azon al kiadó. — — Bövebbet Havas Ferencnél

mélyen leszállított áron árusítom

Havas Ferenc, Deák-utca, az „Arany Pilléhez“

Értesitem a mélyen tisztelt vevő közönséget, hogy tulhalmozott raktár miatt a cikkeim árát mélyen leszállitom s többek között megemlítem u. m. finom Zephireket méterenként 32, Selyem battistokat 40, Szatinokat 50, Delaineeket 50 fillértől feljebb. Carton,

A gyászmisén Gaal Ferenc Requiem-jét adja elő a templomi zene és énekkar.

Említettük, hogy Biró Károly dr. polgármester tegnap a város nevében részvét táviratot küldött a főhercegi családnak, amelyre ma a következő köszönő távirat érkezett.

Nagyságos Biró polgármester ur
Szabadka.

József Ágost főherceg 6 csász. és kir. fensége és egész családja egész szívből köszönik Szabadka sz. kir. város mély részvétét.

Szirmay grófnő
udvarhölgy.

Az önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága ma délután öt órakor ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a testület három parancsnokkal képviselteti magát a főherceg temetésén. Ha azonban a központ azt az óhaját fejezné ki, hogy a testület minél nagyobb számban jelenjék meg, akkor többen utaznak föl a temetésre.

A holttest hazaszállítása.

József Ágost főherceg ma reggel Fiuméből visszaérkezett és délelőtt 10 órakor fogadta lovag Loebenstein udvari tanácsost, udvari szertartási igazgatót, hogy József főherceg temetésére vonatkozólag megállapítsa a részleteket.

József főherceg holtteste 17-én, szombaton este fél kilenc órakor érkezik Budapestre és a vasutról teljes csendben viszik a Szent István kápolnába, ahol azután ravatalra helyezik. A nagyközönséget vasárnap, 18-án délelőtt 8 órától 12 ig, délután 2 órától 5 óráig és hétfőn, 19-én délelőtt 8 órától 12 óráig bocsátják a ravatalhoz. A temetés maga hétfőn délután 4 ótaker meg végbe.

A holttestet a pályaudvarról a Krisztina-köruton és az Attila-köruton át az új serpentin-uton nagy menettel fölviszik a várba. A menetet nyolc lovasrendőr nyitja meg. Utánuk két udvari tiszt és egy udvari fullajtár halad lóháton. A lovasok után egy udvari főbiztos megy kocsin, egy udvari biztos lóháton. Majd a két kamarás kétfogatu udvari kocsija következik. Ezután a magyarországi udvarnagy és az elhunyt főherceg főudvarmesterének helyettese mennek kocsin, utánuk két udvari lovas halad a lámpással. Ezután következnek a hatfogatu udvari furgón a koporsóval, melynek jobb oldalán hat parabant-csenlőr megy alabárdal, baloldalán pedig hat testőrlovas kivont karddal. A koci mindkét oldalán testőrtisztek haladnak. A menet a honvédszárság zárja be. Az egész utvonalon végig az 1. honvédszárság legénysége áll sorfalat.

Budapest részvéte.

A főváros törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli közgyűlést tartott, melyen mély gyászának adott kifejezést. Markus József polgármester mondott szívhöz szóló beszédet, amelynek végén indítványozta, hogy a főherceg halála fölött érzett fájdalomnak jegyzőkönyvileg adjanak kifejezést, Klotild főhercegasszonyhoz, József Ágost főherceghez részvét táviratot intézzenek; a temetésen a város küldöttségileg képviselteti magát és a megboldogult emlékének méltóképen örökítsék meg.

Az ország részvétele.

Eszék, június 15. A néhai törvényhatósági közgyűlésen Mihalovics főispán meleg szavakkal emlékezett meg József főhercegről. A gyűlés elhatározta, hogy József Ágost főhercegnek résztvevő táviratot küld. Az összes középületek és intézetek ugy-

sintén az egyesületek kitérték a gyászlobogót.

Baja, június 15. Baja város tanácsa ma délelőtt József főherceg elhunyt alkalmából rendkívüli ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy kegyeletének kifejezést ad. A tanács Klotild főhercegasszonyhoz táviratot küldött, a melyben részvétének adott kifejezést. A temetésen Hegedüs — Aladár polgármester a város képviselőjében koszorút helyez a ravatalra. Szombaton a plébánia-templomban gyászistentisztelet lesz. A város középületein és sok magán házon gyászlobogók lengenek.

Pozsony, jun. 15. Pozsony város ma délben tartott rendkívüli közgyűlésén Bartal Aurél főispán meghatározta azokkal fejezte ki a város közönsége nevében gyászát a város nagy szülőttje, József főhercegnek elhunyt alkalmából. A közgyűlés elhatározta, hogy a ravatalra koszorút helyez a következő felirással: Pozsony város — Fenséges szülőttjének. A város temetésén küldöttségileg résztvesz és a főherceg nemzeti érdemeit jegyzőkönyvileg örökíti meg. A temetésen a városház toronyharangját megkondítják és ugyanakkor a város utcáin meggyújtják a gyászfátyolos légszeszlámpákat. Klotild főhercegnőtől távirat érkezett, a melyben a városnak táviratában kifejezett részvéteért köszönetet mond.

Kis-Jenő, jun. 15. József főherceg temetésén Kis Jenőt és járását Csukay Gyula főszolgabíró és a községi elöljáróság fogja képviselni. Az uradalmi tisztakar minden szakból vett képviselőkből képviselteti magát a temetésen. A kaszinó holnap rendkívüli választmányi ülést tart, a melyen kegyeletének ad kifejezést a nagy halott iránt.

Az udvari gyász.

Bécs, június 15. József főhercegről 4 heti udvari gyászt rendeltek el, mely június 19-én kezdődik.

A képviselőház részvéte.

A képviselőházban ma délelőtt Justh Gyula elnöklete mellett tanácskoztak a pártok vezérei a képviselőháznak József főherceg temetésén való részvételéről. A tárgyaláson báró Bánffy Dezső és báró Vojnics István is résztvettek. Elhatározták, hogy a képviselőház küldöttségileg vesz részt a József főherceg temetésén, a ravatalra díszes koszorút helyez és a gyászoló főhercegi családhoz részvét-iratot intéz.

A helyzet.

(Saját tudósítónktól).

Budapest, jun. 15.

Fejérváry Géza báró lakásán tegnap este tanácskozás volt, amelyen részt vett az új kabinet valamennyi tagja. Megfogalmazták a képviselőház elé terjesztendő deklarációt és ezzel aztán befejezték a kormánykinevezés összes előkészületeit.

Fejérváry Géza báró ma reggel 8 órakor Bécsbe utazott. Még a mai nap folyamán kihallgatásra megy a királyhoz és ez alkalommal felmentik őt katonai rangja alól. Ezt követni fogja a régi kormány távozása. — Tisza István gróf csak ma reggel érkezett Budapestre s alkalmasint a kormány összes tagjaival még a mai nap folyamán Bécsbe utazik. Ez esetben holnap lesznek a kihallgatások és holnapután, vagyis szombaton megjelenik a hivatalos iapban a kormány megleghangu bucsuztatása.

Justh az új kormányról.

A M. T. I. értesülése szerint az új kormány eskütétele vasárnap

lesz, a budai várban. Ezt tehát meg fogja előzni a kinevezés. Ezzel szemben Justh Gyula, a képviselőház elnöke úgy nyilatkozott e sorok írója előtt, hogy az új kormány kinevezése és eskütétele az ő értesülése szerint József főherceg temetése miatt halasztást szenved és kedd vagy szerda előtt alig ha fog megtörténni. Ezt fogja követni az eskütétel s azután a Házban való bemutatkozás.

— Mikor lesz a bemutatkozás? — kérdezte e sorok írója Justh Gyulától.

— Hivatalosan erről még nincsen tudomásom — válaszolta a képviselőház elnöke. Azt hiszem, hogy a jövő hét dereka előtt aligha fog megtörténni. Egyébként pedig a Házat nem hívom össze mindaddig, míg az új kormány nem nyilatkozik, hogy kezei között van a királyi kézirat és be óhajtat mutatkozni.

E sorok írója felhasználta a kedvező alkalmat és azt is megkérdezte Justh Gyulától, hogy mi igaz abból a hírből, mely szerint ő kijelentette volna, hogy 24 órán belül megszakit minden társadalmi érintkezést az új kormány tagjaival.

Justh Gyula ezt válaszolta:

— Ebben a kérdésben nem így nyilatkoztam. Mást mondtam. Beszélgetés közben szóba került az a hír, hogy az új kormány tagjai ellen társadalmi bojkott készül. Az én hitem és meggyőződéseim szerint azok, akik erre a kormányalakításra vállalkoznak a nemzeti ügy kifejtéséért elhalasztották és megakasztották legalább egy esztendőre. Ha tehát a társadalom éreztetni akarja velük, hogy mit cselekednek, ezt a magam részéről helyeslem, ámbár én hivatalosan — sajnálatomra — kénytelen vagyok velük érintkezni.

*

A képviselőház elnöki szobájában ma délelőtt 10 órakor tanácskozás volt, amelyen Justh Gyula elnökön kívül részt vettek: Vojnics István br. a szabadelvűpárt részéről, Kossuth Ferenc a függetlenségi párt részéről, Bánffy Dezső br. az újpárt, Molnár János a néppárt és Darányi Ignác a disszidens-csoport részéről. Egy órai tanácskozás után megállapodtak abban, hogy a képviselőház legközelebbi ülése szombaton, e hónap 12-én déli 12 órakor lesz. Egyedüli tárgya József főherceg halála feletti részvét kifejezése és a temetésen való részvétel iránti intézkedés.

A képviselők ezen az ülésen feketé ruhában jelennek meg.

A képviselőházban Justh elnök elparentálja József főherceget, akinek emlékének jegyzőkönyvbe iktatják. Azon kívül részvét-iratot intéznek az özvegyhez és József Ágost főherceghez. A koporsóra díszes koszorút helyeznek s a hétfőn délután 4 órakor végbemenő temetésen testületileg résztvesznek. Gyülekezés hétfőn délután 2 órakor a képviselőházban.

Ausztria és az önálló hadsereg.

Bécs, jun. 15. (Képviselőház). A beérkezett irományok felolvasása után és több interpellációra adott válasz után folytatják a kongruálörvényjavaslat első olvasását. Felolvassák Schönerer képviselő és társainak interpellációját, a melyben felvilágosítást kérnek a monarkia egységét illetőleg, tekintettel a Magyarorszában történőkre. Azt kéri, hogy a kormány megtette-e már a hadsereg különválása esetére szükséges intézkedéseket.

400.000 koronás csalárd bukás.

— Saját tudósítónktól. —

Szenzációs letartóztatások történetek ma délelőtt a fővárosban. Budapest egyik legnevezetesebb áruházának tulajdonosaira tette rá a rendőrség a kezét, két nagykereskedőre akik hitelezőiket körülbelül egy millió koronával károsították meg.

A letartóztatott emberek Neumann Fülöp és Weisz Rezső. A Kerepesi-ut 54 számú házban volt az áruházuk, melyben legnagyobb részletüzleteket folytattak. A Neumann és Weisz cég országszerte ismeretes volt már. Tavaly még százezrekre menő hitele volt a cégnek budapesti és bécsi gyárosoknál.

Néhány nap óta a cég pontatlanul fizetett s három hét előtt csődöt kért maga ellen. A passzívái négyszázezer koronára rugtak, az aktívái alig 10.000 korona volt.

Árut alig találtak az üzletben a hitelezők. A rendőrség kinyomozta, hogy Neumann és Weisz urak a megmaradt árukat budapesti zálogházakban zálogosították el 20.000 koronára.

Neumannt és Weiszot ma becitálták a rendőrségre s kihallgatás után letartóztatták őket.

Az eset a főváros kereskedő köreiben óriási feltűnést kelt.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 8-tól 6-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Június 19. A szabadkai dalegyesület közgyűlése a városi kenedében.

Június 19. A Bácska atletikai klub rendkívüli közgyűlése.

Június 22. A magyar asztaltalársaság majálisa.

Június 25. A szabadkai műkedvelő ifjuság táncmulatsága a Göncöl-féle házban.

Június 25. Az általános ipartestület közgyűlése a Hungária nagytermében.

Július 16. Országos atletikai viadal Pálicson.

Július 2. A cipész és eszmadia munkások szabadkai csoportjának táncvigalma a Hungáriában.

Július 16. A magyarországi szabómunkások és munkások szakegyesülete szabadkai csoportjának zárkőző táncvigalma a városligetben.

Országos vásár. Június hó 18-án Kulán.

— Egy újverbászi hölgy a tüdőbetegekért. Lukács György, a József főherceg szanatorium egyesület elnöke a következő sorok közlésére kért föl bennünket. A hálának, az elismerésnek, a köszönetnek szavával tartozom Lakner Erzsike újverbászi urhölgynek, aki az egyesület egyszerű fölhívására azzal felelt, hogy rövid néhány nap alatt tizenöt rendező tagot gyűjtött egybe abba a ligába, melynek zászlajára a tüdőbetegek megmentése van írva, lelkesedéseért, buzgóágáért fogadja köszönetünket, de fogadják mindazok, a kik érző szívvvel segítik az egyesületet embermentő céljaikban. Lakner Erzsike urhölgy gyűjtőívén egyesületünkbe rendező tagokul beléptek: Delhais Franciska, Heil Dávid, Hilkenc Ármán, Falcione Irma, Kauffmann Emilné, Kóst Dániel, Löwy Adolfné, Mauer Irén, özv. Polarovicsné C., Schmidt Henrik, Schmidt Ilona, Szász József, újverbászi mezőgazdák szöv. és újverbászi takarékpénztár, Wajna G. Adolfné. Ugy értesültünk, hogy a taggyűjtés folyamatban van s a szanatoriumi bizottság megalakul nemcsak a két Verbászon, de Bácska több helyén is, a mit a lelkes hölgynek köszönhetünk.

— **A tavankuti templom építésének ügye** egy lépéssel közeledett a megvalósításhoz. Amint értesülünk az érseki hatóságtól, ma három terv és költségvetés érkezett le, amelyek közül a város a legmegfelelőbbet választhatja ki.

— **Az izr. elemi iskola ügye.** Klein Adolf dr. hitközségi elnök vezetése mellett ma küldöttség tisztelt Bezeredy István főispánnal, Biró Károly dr. polgármesternél és Bölits József dr. kulturtanácsosnál, kérve, hogy az izraelita iskolát a város vegye át községi kezelésbe. A küldöttség kérelmére azt a választ kapta, hogy amennyiben akadály nem merül föl, kérelmüket teljesíteni fogják.

— **Esküvő.** Szabados Henrik f. évi június hó 25-én d. u. 5 órakor esküszik örök hűséget Szabaddán, az izr. templomban Fraenkel Erzsike kisasszonynak.

— **Táncvigalom** A magyarországi cipész-csizmadia munkások és munkásnők szakegyesületének szabaddai csoportja f. évi július hó 2-dikán, saját könyvtáralapja javára, a Hungaria kerthelyiségében táncvigalmat rendez. Belépti-díj előre váltva: személyjegy 1 kor., családjegy három személyre 2 kor. 40 fill. Jegyek előre válthatók Nagy Ferenc cipészüzletében és Sugár Béla tizletében.

— **Kézrekerült rablók.** Megirtuk már, hogy hétfőn éjjel után 2 és 3 óra között ismeretlen tettesek, a tüzoltóaktanya előtt megtámadták Simics Félixet és leszurással fenyegetve arra kényszerítették, hogy gyűrűt adja át. Simics, hogy nagyobb bajtól megmeneküljön, a rablók kivánságát teljesítette, de másnap feljelentést tett a rendőrségnél. Rendőrségünk azonnal megindította a nyomozást és ma már sikerült is az utonállókra bukkanni. Ketten voltak, az egyik Vukmanov Simonkov József, gunynéven Proko, híres IV. körű bicskás, a másik Korponaics Péter, szintén IV. körű suhanc. Kihallgatásuk után átkísérték őket az ügyészség foghézába.

— **A Csajkások pénze.** A volt csajkásokozságek tulajdonát képező rétföldiek kezelőbizottsága az 1903. évi zárószámadások alapján felosztotta a fölösleget. A törvényhatóság által megállapított 190 000 koronából holdanként 10.590 K.-val a következők összeg jut a községeknek: Alsókaból 11.560.02 K. Boldog asszonyfalva 29.293.17 K. Csurog 60.458.13 K. Dunagárdony 11.511.64 K. Felsőkaból 26.578.15 K. Káty 37.365.41 K. Mozsor 26.178.26 K. Nádaly 16.479.16 K. Sajkásgyörgye 36.718.22 K. Sajkáslak 10.204.35 K. Sajkásszentiván 21.411.39 K. Tittel 33.849.52 K. Tündéres 11.469.79 K. Zsablya 56.923.88 K. Ez osztalék első felét azonnal fölvehetik a községek, a második felét f. év november hó 1-től kezdve.

— **Gyanus halál.** Koslik Julia 21 éves palicsi cselédet, aki gyanus körülmények között megbetegedett, a kórházba szállították, ahol beszélgetése után fél órára meghalt. A rendőri boncolást megtartották, s a halál okául hashártya gyulladást állapítottak meg.

Néhány szó a gyermeknevelésről.

Irtá: Sátoriné Eteleka tanítónő.

III.

Hát hogyan tudta az a gyermek, aki édes anyja emlőjén gögicsélve szívta az éltető tejet, hogy kávé is

van a világon, ha azt anyja nem kanalazta volna annak idejében a csöpség szájába?! Bizony minden a szoktatástól függ. Az anya példájával vezesse gyermekét a jóra; ő maga is, ne csak megfőzve, de velük együtt egyék is ezen étkekből, amit látván a gyermekek megszokják a legegyszerűbb és legtáplálóbb eledelket. Ne engedje az anya, hogy a gyermek mindig rácsálgjon és féligémesztett eledelre újból étel kerüljön a gyomorba. Három óra okvetlen legyen az étkezések között. Ekor a rendes anya egyszerre hívja gyermekeit az étkezéshez — imádságot mondat el velök, mely után asztalhoz ülteti őket, felkötöi nyakukba ruhájuk védelmére az asztalkendőket s mindannyinak egyazon étket osztja ki. Amelyik gyermek válogat, fel kell a tányérját fenekes-től fordítani annak jeléül, hogy nem kap semmit, mert a gyermek nem éhes, lévén az éhség a legjobb szakács.

És például szolgál a többi gyermeknél is arra, hogy az eledelben nem szabad válogatni hanem azt meg kell enni, amit édes anyjok áll nekik. A gyermekeit szerető gondos anya, ha hozzá még az éléstár is tele, úgy osztja be a heti étrendet, hogy naponként mindig más jó az asztalra; amely változatosságában megeszik a gyermekek a kevésbé szeretett eledelt is azon boldog tudatban, hogy mánap jön sorra a kedveltebb étel, no meg mert mást úgy sem kapnak.

Elvégezvén az étkezést, rövid ima után megköszönik szüleiknek az eledelt, eltávoznak az asztaltól, amikor anyjuk viszi őket a mosdótálhoz: arcot, száját, fogat és kezet mosni. Ebben is legyen a példa s úgy szoktassa rá gyermekeit a tisztaságra.

Láttam egy intelligens házban a gyermekeket uzsonázni. Megelőzőleg mondja a nagyobbik gyerek: „Mama én éhes vagyok! Hát eredj a speizba és végy magadnak valamit: van ott irosvaj stb. De nekem az nem kell, hanem adj sajtot!” Hisz adnék, de elfogyott! — Végül is hozott ki a gyerek egy nagy darab disznósajtot, szeletelt belőle annyit, amennyit a szeme kívánt s vöröshagymát vágván rája, megecetezve bekebelezte. Kissebb testvérei mézet óhajtottak enni. Behoztak egy nagy csupor mézet és leülve a drága pam-lagra, kanalazták úgy a mézet, hogy csurgott a divánra, ruhájukra és a szőnyegre egyaránt. Befejezés után a mosakodásról szó sem volt. A gyermekeknek a szájuk körül ételes volt, még az orruk hegye is; a kezük ragadt a méztől. Az ilyen gondatlan anya rosszul szoktatott gyermekeitől van mit aggodnia a vendégeknek ruhája miatt, miszerint pecsét éri, ha közel jönnek hozzá a kicsinyek. Bármint szeresse is az illető a gyermekeket, nem meri ölbe venni őket, mert a piszkos a kezük, ragacsos a ruhájuk és maszatos az arcuk. És ez mind az anyától függ, hogy ő milyen rendes és hogyan szoktatja a gyermekeit.

Aki fél az asszonytól.

Fias Vince mecséri lakos néhány nappal ezelőtt tehenet vett Horváth József rárói lakostól. A tehen azonban fejés közben kissé rugott, miért is Fias Vincéné keményen ráparancsolt férjére, hogy a tehenet vigye vissza és a tehen ára nélkül haza ne merészkedjék jönni.

Fias Vince be is állított Horváth József rárói lakoshoz, hogy az a

tehenet vegye vissza; mikor pedig az eladó ezt megtenni nem volt hajlandó, kijelentette, hogy ő addig az udvarból ki nem megy, míg a tehen árát vissza nem kapja. Le is ült az eresz alá az ott levő padkára és várt türelmesen egész délig.

Mikor azonban látta, hogy az ő türelmes várakozása nem hozza meg a kívánt eredményt, feleségéhez pedig a tehen ára nélkül nem mert hazamenni, az eresz alatt levő kukoricszárító rudra felakasztotta magát. Horváthékat, kik ezalatt nyugodtan ebédeltek, egy az utcáról véletlenül bevetődött fiu értesítette, hogy „akasztott ember van az eresz alatt.” Gyorsan kifutottak, a kötelet elvágták és nagynekezen visszaadták az életnek a felesége nyelvétől vagy kezétől féltő, halálra szánt embert.

Horváthékat annyira meghatotta a szegény ember sorsa, hogy visszaadták neki a tehen árát, melyivel azután nyugodtan ballagott hazafelé kedves élete párjához.

TÁVIRATOK

A háboru.

Washington, június 15. Hivatalosan jelentik, hogy az orosz és a japán kormány Washington, Hágát vagy Genfot veszi tekintetben a két állam kiküldötteinek tanácskozási helyképpen.

London, június 15. A Daily Telegraph tókiói jelentése szerint a japánok összes teogeri vesztesége az egész háboru alatt a következő: meghalt 221 tiszt és 1782 főnyi légénység. Megsebesült 170 tiszt és 14.997 katoná.

Nyolevvan tifusz beteg a fővárosban.

Budapest, jun. 15. Magyarország egy járásában a nagy bereznai járásban egy borzasztó betegség ütötte fel a napokban fejét. Hirtelen, teljesen váratlanul ütött be a betegség a járás lakói között. úgy hogy rövid, néhány nap után rohamosan terjedni kezdett a veszedelmes betegség és ma már nyolevvan tifusz beteget hoznak Budapestre, amelyről az alispáni hivatalos értesítést is kapott már Kórházi körökben nagy megdöbbenéssel vették az érdekes, de szomorú hírt.

Nyakszirtmerevedés.

Szegvár, jun. 15. Ezen járványos és veszélyes betegség hatalmasan lép fel a tolnamegyei völgyeségi járás területén és szedi egymásután áldozatait. Az első eset Nagymányokon fordult elő; most már Váraljon, Aparon, Mórágony és Cíkón is vannak ilyenmü megbetegedések. A járási főszolgabíró és a járásorvos minden eszközzel küzdenek ezen baj ellen.

Halalos ítélet.

Eszék, június 15. A helyi bíróság halálra ítélte Vafajnic Anna 50 éves nőt 80 éves férjének megmérgezése miatt.

TANUGY.

Értesítés. A helybeli izr. elemi népiskolákban az évzáró vizsgák a következő sorrendben fognak megtartatni: jun. 18-án az I—II fiu és leányosztályban, jun. 19-én a III—IV. leányosztályban, jun. 20-án a III—IV. fiuosztályban. Az évzáró ünnepély jun. 22-én d. e. 9 órakor lesz megtartva.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Gyilkosság a „sváb” szóért.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Még márciusban történt, hogy Bácsalmáson, Takács József szőlőjének dugott korcsmájában Stark Jakab, Czelmayer József és Imgrund György sváb legények együtt mulattak Dudás Ferencel. Ez az utóbbi, mikor már részeket voltak, sváboknak gunyolta három mulatótársát, akik azonban a sértésre nem válaszoltak.

Mikor azután Dudás már nem bírta az ivást és a korcsmából hazafelé tántorgott Stark utánna osont és egy furkóssal akkorát ütött rá hátulról, hogy Dudás eszméletlenül rogyott össze. Erre, mint aki jól végezte a dolgát, visszament társaihoz s ezeknek elmondta a történeteket. Czelmayer azonban nem volt megelégedve Stark munkájával, hanem arra biztatta, hogy menjen vissza és üsse egészen agyon Dudást. Mikor Stark nem hajlott a biztatásra Czelmayer maga ment ki Dudáshoz és a furkóssal 21 helyen bevverte a fejét úgy, hogy áldozata a helyszínen halva maradt. Ezek után a tizenhat éves Imgrundot revolverrel arra kényszerítették, hogy menjen a holttesthez és vágja le pénzeszacskóját, amint a kényszernek engedve ez meg is tett.

A két első haláltokozó súlyos testisértéssel, a harmadik lopással vádolva álltak ma az esküdtbírótság előtt, melynek elnöke Polgár József volt. Szavazóbírák: Mahr Antal és Marián Miklós. A vádhatóságot Eperjessy Béla dr. képviselte.

Rendes esküdtnek kisorsoltattak: Máncis Vince, Sugár Manó, Herel József, Illgen János, Bartek Károly, Péics János, Majláth Gergely, Páncsics József, Birkáss József, Sinkovich József, Szabados Sándor, dr. Schreiber Mór; pótesküdtnek Springer József.

A tárgyalás folyamán csak Czelmayer iparkodott bűnét tagadni, de tagadása társának és a tanuknak vallomásával szemben nem segíthetett rajta, s ezért az esküdték az az eljárás befejezése után Stark Jakabot haláltokozó súlyos testisértésben, Czelmayer József szándékos ember ölésben mondták ki vétkesnek, amire a törvényszék az első 3 évi, a másodikat 7 évi fegyházra ítélte.

Ingrund Györgyöt nem találták vétkesnek az esküdték, mert tettét társainak kényszere alatt állva, követte el.

Gyászlobogók
mindenféle nagyságban jutányos árban kaphatók
KOHN I. cimfestőnél, a kiskápolna mellett.

REGÉNY CSARNOK.

A fekete boríték.

Németből: Körmezy Ernő. 14.

— Tegnap óta, — felelte a herceg. — a fiatal ember tegnap kegyes volt lovát kölcsönözni nekem, s azt sem tudom, miként háláljam meg szivességét!

— Már egy óra óta unszólom, hogy tartson velem! Ugyan beszéljen a lelkére egy kicsit.

— Hát mi van abban? Föltéve, hogy Rajmund ur nem fél a papa komor tekintetétől.

Rajmund szeme bosszusan villant meg e szavakra; látszott rajta, hogy sérti e tréfa.

— Épen ott látom emberemet, kinek néhány utasítást szeretnék adni még, akkor rendelkezésére álllok. Mikor indulhatunk?

— Mikor? hát azonnal!

— Pár pernyi türelméért esedezem csak! Rögtön visszatérek.

Erre egy ember felé sietett, ki épen akkor fordult be a kapun. Hirtelen néhány szót sugott a fülébe, aztán visszatérve, Musschine melléült s csakhamar eltűntek a sűrű porfelhőben.

— Hé, Spavento! — most már nem igen fogunk pihenni.

Spavento a fejét rázta.

— Különös! Különös! Jól megnézte azt az embert? Nem ismert rá?

— Én? Ugyan hol láttam volna?

— Pedig egyszer már látta, herceg, Emlékezzék csak a Scala szinkörre! Ő.

— Mi jut eszedbe, ember?

— Ő a nubiai nő jószágkormányzója!

V.

Guillemot és lánya.

A szent Móric uton elbeszélésünk idején egy óriási gyártelep terült el. Mindenfelé gépek zakatolása, kémények pöfögése töltötte be a levegőt. Száz és száz ember sürgött-forgott egymás mellett a telepen.

A főépülettől messzebb egy ritka virágokkal illatozó gyönyörű kert közepén pompás pavillon meresztette apró tornyait a magasba.

A gyáros, Guillemot Pierre, milliomos hírében állott.

A pavillonban volt Irén lakosztálya is.

Guillemot alacsony, de virgonc, tetterős férfi volt. Külső megjelenésében rideg és nyers, de leányával szemben gyöngéd, gondos apa.

Irén anyja már évekkal előbb meghalt. Édes anyja örökös szemei előtt nőtt fel a lány, kinek ragyogó szépsége s lebilincselő kedvessége mindenkit elbájolt.

Egy idő óta betegeskedni kezdett, úgy, hogy szerető atyja a kétségbeeséshez állt közel.

Arcáról eltűntek az üde szép rózsák. Fekete szemében gyöngéb lett az az elbűvölő parázs s gyönyörű termete is egyre fogyott.

Guillemot minden vagyonát feláldozta volna gyermeke megmentéséért. Házi orvosa, Benedek, azzal igyekezett megnyugtatni őt, hogy hisz az ily betegség fiatal leányoknál többször fordul elő s hogy legjobb orvossága a szórakozás. Guillemot tehát ez utasításhoz képest rögtön páholyt bérelt s olyan pompás fogatot vásárolt leánya számára, hogy barátai csak úgy sápadoztak az irigységtől. S két hét óta egyszerre csodálatosképen csakugyan jobban lett; nem gyötörte már az az ideges láz, kedélye vidám lett s arcára is visszatértek az egészséges, üde rózsák.

— Furcsa egy ember ez a mi doktorunk! — szölt Guillemot — ki nem tudott hová lenni az örömtől, — az én szegény leányom akkor érzi magát legjobban, ha távol van tőle!

Mert Benedek doktor két hét óta Poll báró betegágyánál időzött...

Guillemot Irén pipereasztala előtt állt s ragyogó toillejét hozta rendbe. Komornája, Salone, egy piros-pozsgás gömbölyű kis leány serényen sürgött-forgott körülötte.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatal

telefon szám: 62.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 5 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

Jó házból való fiu fűszerkereskedésbe tanoncul felvétetik. Cim a kiadóban.

Jobb családnál esetleg özvegy embernél házvezetőnői állást keres a házvezetés minden ágában jártas középkorú nő. Megkeresések e lap kiadóhivatalába intézendők

Vesz használt tankönyveket

regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhírű »Progress« cigarettá hüvely főraktár. Nikotin men es egyiptomi papir 100 hüvely egy doboz csak 9 kr., a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapír, írószersz. Irodai felszerelések bámulatos oleók Kölesön könyvtár havi díja 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbjá az Antikváriumba

Német levelező felvétetik. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal nyújt.

Jó házból való fiu tanoncul felvétetik Müller Mór fűszer és csemege üzletében.

Kerestetik utazó és cimptoirista, déli-gyümölcs és déli termény-behozatali üzlettembe. Előnyben részesül oly egyén, ki gyarmatáru ügyességben gyakorlott. Világos, ártirt ajánlatot kér Kassowitz S Fiume.

Könyvelésben és irodai teendőkhelyen valamint a gépirásban is jártas leány irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó kar- bicikli eladó. — Polgári ban levő szálloda, pincér.

Pénzbeszedő csekély óvadékkal, aki egy házi ipari cikk elárúsítására is képesnek érzi magát, fix fizetés és magas jutalék mellett azonnali belépésre állandó alkalmazást nyer helyben egy elsőrendű gyári cégnél. Cim a kiadóhivatalban

Egy somogy megyei faüzletben a könyvvezetésben és detailadásban jártas fiatal ember, katonamentes, teljes ellátás és 40 korona havi fizetéssel szeptember 1-én való belépésre felvétetik. Ajánlatok Austerlic fátelpe, Kiskorpad, Somogy megye küldendők.

Gépironó. Teljesen gyakorlott Remington gépironó. Ki jó magyar gyorsíró, vidéki nagy ügyvédi irodába azonnali állandó alkalmazásra kerestetik. Cim megtudható: Eckstein Bern t hirdetési irodájában. Budapest Fűrdő-utca 4.

Havi több 100 korona állandó mellékjöveldelmhez juthat minden állásu egyé, legkisebb risikó nélkül Szives megkeresések kéretnek „Stein Hausen & Cie, Karlsruhe 1/B. címre.

Tiszta és jó csomagoló papir lapunk nyomdájában különként is kapható.

Mindennemű vasáru cikkek a legjutányosabb áron!

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Meg nem felelő tárgyak készséggel lesznek kicserélve.

SCHNIER IMRE VASKERESKEDŐ az ARANY HARANGHOZ

SZABADKÁN, Rudics-utca.

Szöllő

15 kapán felül megvételre kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Minden üzlet ember gazdag

szerencsés lehet,

ha az üzletének reklámot csinál és azokat kiadók és Hamburger villanyerőre berendezett könyvnyomdájában készített.

Palicson

2 villa lakás

a földmives iskola közelében levő fenyvesben

butorozva vagy anélkül

azonnal kiadó.

Felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

Konyhamérleg 3-60 kor. és feljebb

Husvágó gép, valódi

Standard 4— kor. és feljebb

Fagylalt gép amerikai

cédrus fából 12— kor és feljebb

Vajkészítő 3-60 kor. és feljebb

Zsemlyereszelő gép 2-80 kor. és feljebb

valamint nagy választék

háztartási és mezőgazdasági cikkekben.

Mezőgazdasági gépek az eredeti gyári áron.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjeggyel!

Ovakodjunk tehát hatáskülső külföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi gyártmányu KATONA-féle igazi Növény Essencia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Budapesten: Török József gyógyszerháza; Szabadkán: Katona Agoston gyógyszerész Csernovits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszerháza III. kör Zimonyi ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle“ „K. A.“ védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetetlenül megbízható nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult közhívnél csuznál, tagszagatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!